

Verksamhetsplan 2025

Tillsammans bidrar vi med lokala lösningar på globala utmaningar

Innehåll

Inledning.....	3
Zonering för strategisk planering	3
Biosfärområde Vindelälven-Juhttátahkka	3
Målgrupp	4
Vision	4
Varumärkeslöfte	4
Mål	4
Övergripande mål	4
Delmål och effektmål	5
Fokusområden.....	5
IMPA.....	7
Värdegrund och horisontella kriterier	7
Personella resurser	7
Handlingsplan.....	8

Inledning

Verksamhetsplanen riktar sig i första hand till biosfärkansliets medarbetare, biosfärföreningens styrelse, arbetsgrupper och medlemmar samt biosfärområdets samverkanspartners och projekt.

Enligt det globala handlingsprogrammet Lima Action Plan (LAP) ska biosfärområden vara test – och modellområde för genomförandet av FN:s globala mål i Agenda 2030. Med avstamp i LAP har Biosfärområde Vindelälven-Juhttáahkka tagit fram en utvecklingsplan som gäller 2018–2024. Verksamhetsplanen utgår från utvecklingsplanen med tillhörande aktiviteter, mål och ansvarig. Verksamhetsplanen ska ta stöd i zonering för strategisk planering

Zonering för strategisk planering

Ett biosfärområde ska delas in i olika zoner; kärnområde, buffertzon och utvecklingsområde. Zoneringen är avsedd att vara ett stöd för strategisk planering i biosfärområdet.

1. Kärnområden ska vara skyddade enligt lag t.ex. naturreservat, nationalparker, biotopskyddsområden eller Natura 2000-områden.

2. Buffertzoner ska omgärda eller binda samman kärnområden. I dessa områden ska det förekomma aktiviteter och resursutnyttjande som är förenliga med bevarandet av värden i kärnområdena.

3. Utvecklingsområden är biosfärområdets yttersta zon där man prioriterar lokalt förankrat och långsiktigt uthålligt utvecklingsarbete. Utvecklingsområdet består av all areal inom biosfärområdet som inte utgörs av kärn- eller buffertområde, inklusive tätorter.

Biosfärområde Vindelälven-Juhttáahkka

Biosfärområde Vindelälven-Juhttáahkka är både en ekonomisk förening och ett geografiskt område som sträcker sig från fjäll till hav, i land och stad.

Föreningens styrelse består av 17 ordinarie ledamöter och 17 suppleanter som tillsammans representerar 25 olika organisationer.

Föreningen är verksam inom hela Vindelälvens och Laisälvens avrinningsområde, inklusive Tavelsjöbygden till och med Umeälvens mynning. Området är en del av Sápmi och Arktis. Namnet Juhttáahkka betyder flyttled på umesamiska. Inom geografin bedrivs en rad olika näringar, däribland rennäring och andra areella näringar. Biosfärområdet är inte formellt en förvaltare av området, utan föreningens roll är att skapa förutsättningar och underlätta för andra att bidra till en hållbar samhällsutveckling. Vi arbetar på många olika sätt för att hitta lokala lösningar på globala utmaningar. Mer om det beskrivs under IMPA, värdegrund och horisontella kriterier.

Målgrupp

Målgruppen för Biosfärområde Vindelälven-Juhtátahkka är boende, företag, föreningar, potentiella inflyttare och besökare. De aktiviteter och insatser som planeras och genomförs i biosfärområdet utförs till största delen av de människor, organisationer, kommuner, myndigheter, företag, föreningar, stiftelser som ingår i biosfärområdet och där föreningens verksamhet är att IMPA, se sidan 7.

Vision

Visionen kan ses som en kompass, en riktningsvisare som ska ge en tydlig bild var vi är på väg. Vindelälven-Juhtátahkka har två visioner. En för föreningen och en för platsen

Föreningens vision: Inspirera oss själva och världen att leva hållbart

Platsens vision: Rikt liv i Vindelälven-Juhtátahkka

Varumärkeslöfte

Varumärkeslöftet uttrycker hur vi själva vill vara och vad vi vill erbjuda våra medlemmar.

För människor som tycker att livskvalitet och hållbarhet är viktigt erbjuder Vindelälven-Juhtátahkka en *neutral arena med möjlighet att ta egna initiativ, lära nytt, nätverka och tillsammans arbeta för hållbar utveckling* så att de kan känna sig involverade och inspirerade. Vi gör det med en personlighet som är omfamnande, engagerande och innovativ.

Löftet är inte avsett att kommuniceras i sin helhet utan ska fungera som ett styrverktyg för vårt beteende och vår kommunikation. Det är snarare något som vi ska leva upp till än något som vi ordagrant kommunicerar utåt. Däremot ska vi tillsammans kommunicera ut våra visioner och mål.

Mål

Biosfärområdets övergripande mål och delmål bidrar till Lima Action Plans effektmål.

Verksamhetsplanens aktiviteter utgår ifrån utvecklingsplanens fyra delmål med tillhörande effektmål

Övergripande mål

Föreningen har enats om det övergripande målet som är inskrivet i BVJ ansökan till Unesco.

*Att tillsammans **bevara, utveckla och stödja** den rika och unika naturen och kulturen samt människors livskvalitet i Vindelälven-Juhtátahkka, så att alla kan leva, uppleva, utvecklas och må bra i såväl stad som landsbygd, idag och i framtiden.*

I det övergripande målet lyfts samtliga biosfärområdets tre huvudfunktioner: **BUS – bevara, utveckla, och stödja**

Bevara - Målet är att bidra till att bevara områdets rika och unika natur och kulturarv, främja restaurering av natur och kulturarv som skadats samt främja hållbart nyttjande av ekosystemtjänster

Utveckla - Målet är att främja en samhällsutveckling som är ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar.

Stödja - Målet är att stödja forskning och praktik samt utgöra en brygga mellan vetenskapligt rön och lokal kunskap liksom dess tillämpning samt att bidra till det gemensamma lärandet för människor som bor, verkar och besöker området.

Delmål och effektmål

Delmål 1. Ett väl fungerande modellområde för hållbar utveckling

Effektmål 2025: Ökad kunskap om hållbar utveckling

Delmål 2. Biosfärområdet som en del i det nationella och internationella nätverket

Effektmål 2025: Kunskapsöverföring mellan biosfärområden i Sverige och Norden

Delmål 3. Goda externa samarbeten och långsiktig finansiering

Effektmål 2025: Bred medlems bas och stabil finansiering

Delmål 4. Omfattande, modern, öppen och transparent kommunikation, information och spridning av data

Effektmål 2025: Öka kännedom och engagemang om och för biosfärområdet

Fokusområden

Föreningens arbete utgår från sex fokusområden och sker främst genom projekt och/eller arbetsgrupper.

Utveckling av lokalsamhället

Vi vill stödja företag och ideella organisationer och civilsamhällets initiativ för utveckling av lokalsamhället.

Exempel aktiviteter:

- Tillsammans med handlingsgruppens verka för lokala biosfärråd och ett nytt utvecklingsprojekt
- Lyfta in mötesplatser, servicenoder och smakupplevelser på digitala kartan
- Koppla samman olika parter, att sprida goda exempel och att vara en neutral arena.

Besöksnäring och friluftsliv för alla

Vi vill bidra till att Vindelälven-Juhttátahkka utvecklas till en hållbar plats och till en hållbar besöksnäring, med en mångfald av tillgängliga upplevelser och friluftsmöjligheter baserade på områdets unika natur- och kulturvärden, i såväl stad som på landsbygd.

Exempel aktiviteter:

- Löpande utveckla biosfärområdets digitala karta
- Vara en aktiv part i arbetet med hållbara kollektivtransporter (väg 363)
- Tillsammans med destinationsorganisationerna, Region Västerbotten Turism, kommunerna och Länsstyrelsen Västerbotten arbeta strategiskt för långsiktig hållbar platsutveckling
- Koppla samman olika parter, stödja lokala initiativ, vara en neutral arena och sprida goda exempel tillsammans med biosfärområdets logotyp.

Mångfald av kulturella uttryck

Vi vill bidra till att bevara och utveckla områdets kulturarv och att stödja och utveckla samtida kreativa och kulturella uttryck.

Exempel aktiviteter:

- Fortsätta dialogen med lokala kulturaktörer
- Stödja eller medverka i kulturarrangemang, både fysiska och digitala genom att koppla samman olika parter, stödja lokala initiativ, vara en neutral arena och sprida goda exempel tillsammans med biosfärområdets logotyp.

Levande landskap

Vi vill bidra till ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart brukande och förädling av områdets naturresurser samtidigt som unika naturmiljöer och biologisk mångfald kan bevaras, utvecklas och restaureras.

Exempel aktiviteter:

- Samverka med areella näringar, organisationer, forskare, myndigheter i syfte att finna lösningar på tillvaratagande av traditionell kunskap kopplat till och hållbart brukande av jordbruksmarker inklusive naturbetesmarker.
- Koppla samman olika parter, stödja lokala initiativ, vara en neutral arena och sprida goda exempel.

Framgångsrik renskötsel

Vi vill bidra till att bevara en livskraftig renskötsel med framtidstro, stödja en framsynt utveckling av rennäringen, och främja forskning och utbildning om renskötsel.

Exempel aktiviteter:

- Samordna och skapa mötesplatser för samebyar och berörda aktörer för att möjliggöra testning av lokalförankrade lösningar kopplat till klimatförändring och samhällsomvandlingen
- Framtagande och spridning av information för att bidra till ökad kunskap om samisk kultur och renskötsel; genom att stödja samebyarnas initiativ och att vara en neutral arena. Se även levande landskap.

Fiske i levande sjöar, vattendrag och hav

Vi vill stödja arbetet med friska vatten med en god förvaltning av områdets fiskeresurser till nytta och nöje för ortsbor och besökare.

Exempel aktiviteter:

- Samverka med Umeå/Vindelälvens Fiskeråd, VR10/11 och andra aktörer för att bidra till att utbilda fiskevårdsområden, entreprenörer, politiker och tjänstepersoner om klimatförändringens påverkan och behov av skydd av ekosystem och för att engagera fler kvinnor och unga.
- Koppla samman olika parter, stödja lokala initiativ, vara en neutral arena och sprida goda exempel.

IMPA

Kansliets övergripande roll är att arbeta med utveckling av föreningen och att...

- vara en Inspirationskälla
- ha en **Mäklande funktion**, att koppla samman olika parter
- sprida goda exempel som utgör stöd i **Processer**
- Biosfärområdet tar rollen som neutral **Arena**, där olika intressen och konflikter kan mötas för att öka förståelsen för varandra

Värdegrund och horisontella kriterier

När vi genomför olika aktiviteter och insatser tar vi stöd i föreningens värdegrund:

- Vi värdesätter och respekterar människor och natur
- Vi samspelar och bjuder in
- Vi utforskar nya sätt varje dag
- Vi är viktiga i ett större sammanhang

Aktiviteter och insatser genomsyras av sex horisontella kriterier: Bred samverkan, lokalt engagemang och demokrati, mångfald, jämställdhet, lärande för hållbar utveckling och klimat

Personella resurser

Färgerna i rutan representerar föreningsverksamhet, projekt och övriga uppdrag. Detta är ett sätt att tydliggöra vad som är föreningens verksamhet 2025 och vad som är projekt eller andra uppdrag. En stor del av föreningens arbete sker i projekt. Målsättningen med projekt är att nå bestämda utvecklingsmål på ett effektivt och resursbesparande sätt. Projekt som arbetsform innebär att olika kompetenser samverkar för att nå väldefinierade mål inom en viss avgränsad tid och inom givna ramar.

Utöver projekt har föreningen arbetsgrupper som stödjer kansliet. Handlingsgruppen består av minst en kommunal tjänsteperson från respektive kommun längs Älvdalen samt styrelsens arbetsutskott. Båda dessa arbetsgrupper träffas cirka en gång per månad. Nedan presenteras kansliets funktioner och förväntade personella resurserna i procent. Sammantaget planeras för 2,8 heltids tjänster

Funktioner	Förenings verksamhet	Egen initierade projekt	Övrig samverkan
Biosfärkoordinator- och Verksamhetsledare	50% Biosfärkansliet	30% - Arena för hållbar utveckling	20% - Transportprojekt
Projektsamordnare- och administratör	20% Biosfärkansliet	80% - Arena för hållbar utveckling	
Kommunikatörsassistent	30% Biosfärkansliet		
Projektkommunikatör		50% - Arena för hållbar utveckling	
Projektledare (Länsstyrelsen Västerbotten)			0% - Superb / Trees For mee

Handlingsplan

Verksamhet, aktivitet och ansvarig

Föreningsverksamhet	Egen initierade projekt	Övrig samverkan	Styrelsen
---------------------	-------------------------	-----------------	-----------

Delmål 1. Ett väl fungerande modellområde för hållbar utveckling

Effektmål 2025: Ökad kunskap om hållbar utveckling

Insatser utvecklingsplanen	Aktiviteter 2024	Mätbara mål	Ansvarig	klart
1.1 Bidrar aktivt till Agenda 2030 och globala miljööverenskommelser på ett sätt som kan mätas och skalas upp.	1.1.1 Arena för hållbar utveckling	Projektets uppsatta mål	Koordinator	Q4
	1.1.2 Tillsammans med nationella biosfärrådet utveckla kommunikation kring biosfärområdenas roll som neutral arena och testbäddar	1 koncept	Nationella Biosfärrådet /Koordinator	Q4
	1.1.3 Deltagare från varje styrelseorganisation deltar i kompetens-utvecklingsdagen	En kompetens-utvecklingsdag genomförd	Koordinator	Q1
	1.1.4 Samarbete med projekt Become, Arena AP 4.1, 4.2.	2 workshops i skolor i BVJ, kommunicera projektet	Projekt-samordnare	Q3
Övrig samverkan (tjänsteköp/övrigt)	1.1.5 Vinter Hugo (<i>autonoma transport-lösningar i landsbygder</i>)	Projektets uppsatta mål	Koordinator	Q4
	1.1.6 Superb Biosfärområdet utsett till testområde kopplat till storskalig restaurering av skog	Deltagande i rådgivande gruppen	Superbs projekt-ledare	Q4
	1.1.7 Trees for me Uppkomsten till projektet är klimatförändringen. Projektet vill öka användningen av snabbväxande lövträd.	Deltagande i referensgruppen	Superbs Projekt-ledare	Q4
1.2 Etablerar lokala, nationella och internationella samarbeten för utveckling och genomförande av projekt som tillför kunskap om hållbar utveckling till förmån för lokalbefolkningen och för en hållbar utveckling.	1.2.1. Deltagande i project Youth Forum – Biosphere for Baltics (Arena AP2)	3 möten 1 resa till Kristianstads Vattenrike	Projekt-samordnare	Q2

	1.2.2. Samverkan med BR Norra Karelen och Leader, ev studiebesök Arena AP 2	2 möten 1 träff i BVJ	Projekt-samordnare	Q2
1.3 Biosfärområdet testar ekosystembaserad klimatanpassning.	Ingen planerad aktivitet			
1.4 Biosfärområdet bidrar till arbetet med att kommunicera, synliggöra och kartlägga ekosystemtjänster (EST) karaktäristiska för Vindelälven- Juhttatähkka Ekosystemtjänsterna är en resurs för attraktiviteten i området, som jobbskapare, som buffert mot klimatförändring etc.	1.4.1 kommunicera EST-kartläggning Julian Oldén (AP 5)	1 insats	Projekt-samordnare	Q3
1.5 Biosfärområdets verksamhet och insatser stärks av forskning, lärande och praktisk kunskapsutveckling. Detta innebär etablerade samarbeten med universitet och högskolor som skapar utbildning och fortbildning som leder till kunskapsutveckling för biosfärområdets aktörer.	1.5.1 Svara och samordna inkommande förfrågningar om projektsamverkan från universiteten	Minst 4 förfrågningar	Projekt-samordnare	Q1-Q4
	1-5.2 Examensarbete SNA (Jon Chance)	1 examensarbete	Projekt-samordnare	Q2
1.6 Biosfärområdets verksamhet och insatser stärks av samarbeten med entreprenörer, företag och andra aktörer genom utbildning, tvärssektoriella samarbeten över kommungränser m.m.	1.6.1 Se aktivitet 1.1.1 Moduler för lärande för hållbar utveckling, AP 4	Projektets uppsatta mål	Koordinator	Q4
	1.6.2 Se aktivitet 1.1.1 AP 1.2	3 lokala biosfärforum	Koordinator	Q4
1.7 Människor engagerar sig i biosfärbetet och utvecklar produkter och tjänster i enlighet med biosfärområdets värdegrund.	1.7.1 Se aktivitet 1.1.1 BVJ associerad part i GI-projektet med Finland AP 4 – erfarenhetsutbyte och lärande för hållbar utveckling	Deltagande i 1 projektmöte/webbinar	Aktiviteten genomförs i samverkan med destinationsrådet	Q4
1.8 Värdegrunden för biosfärområdet integreras i strategier så som översiktsplaner, hållbarhetsplaner, samverkansplaner, klimatstrategier m.m	Se aktivitet 1.1.1 Kommunikationskit till styrelseorganisationerna AP 5	1 kompetens-utvecklingsdag	Koordinator	Q1
1.9 Biosfärorganisationen tar hänsyn till lokal kunskap och traditioner, inklusive samers arv och delaktighet.	1.9.1 Se aktivitet 1.1.1 AP 3	4 träffar	Projekt-samordnare	Q4
1.10 Biosfärorganisationens arbete bygger på utvecklande- och lärandeprocesser genom samverkan.	1.10.1 Se aktivitet 1.1.1, AP 3 - Kompetens-utvecklingsdagen	1 insatser	Koordinator	Q1
	1.10.2 - SLU-jägmästare	1 insats	Projekt-samordnare	Q3

	1.10.3 Geografistudenter	1 insats	Projekt-samordnare	Q1
	1.10.4 Deltagande i panelldebatt/konferenser	1 insats	Koordinator	Q4
1.11 Biosfärområdet utvecklas utifrån en årlig verksamhetsplan som tas fram av biosfärorganisationen.	1.11.1 Uppdatera strategier samt utvecklings- och verksamhetsplan	2 planer	Koordinator	Q3

Delmål 2. Biosfärområdet som en del i det nationella och internationella nätverket

Effektmål 2025: Kunskapsöverföring mellan biosfärområden

Insatser utvecklingsplanen	Aktiviteter 2024	Mätbara mål	Ansvarig	Klart
2.1 Biosfärområdet är en aktiv del av världsnätverket av biosfärområden	2.1.1 Medverka i nationella biosfärrådet, AP4	Delta i månatliga möten	Koordinator	Q4
	2.1.2 Delta i nationella årsmötet (Örådet) för koordinators, AP4	1 deltagande	Koordinator	Q3
	2.1.3 Konferens för Biosfärkommuner, AP4	Bjuda in politiker och tjänstepersoner	Koordinator	Q4
	2.1.4 NordMAB i Norge, AP4	1 deltagande	Koordinator	Q2
	2.1.5 Webinarserie för utbyte mellan Biosfärområdenas styrelser, AP4	1 koncept är framtaget	Nationella Biosfärrådet /Koordinator	Q4
	2.1.6 Webinarium för erfarenhetsutbyte inom nätverket NordMAB, AP4	1 koncept är framtaget	Nationella Biosfärrådet /Koordinator	Q4
2.2 Verka för att aktörer i biosfärområdet (även utanför organisationen) får möjlighet att delta i workshops, utbildningar och aktiviteter.	se 1.2.1 och se 1.7		Projekt-samordnare	
2.3 Människor från området ska ha möjlighet att ta del av och lära av hållbarhetsarbete i andra biosfärområden, nationellt och internationellt	Se 2.1.		Koordinator	
2.4 Biosfärorganisationen bidrar med goda exempel, inklusive forskning, på hållbar utveckling till MAB-nätverkens kommunikationsinsatser	Se 2.1		Koordinator	

Delmål 3. Goda externa samarbeten och långsiktig finansiering
Effektmål 2025: Stabil finansiering

Insatser utvecklingsplanen	Aktiviteter 2025	Mätbara mål	Ansvarig	Klart
3.1 Biosfärorganisationen ser till att det finns en stabil och långsiktig finansiering med egna intäkter. Resurser mobiliseras genom externa medel och genom samarbeten med externa målgrupper som kan bidra till biosfärområdets mål	3.1.1 Säkra medfinansiering till Projekt Arena för hållbar utveckling	1 030 723	Styrelsen	Q1
	3.1.2 Säkra långsiktig organisatorisk kapacitet och finansiering.	1 arbetsgrupp 1 plan	Styrelsen	Q2
	3.1.3 Leda och utveckla verksamheten	Delta i aktivitet 3.1.2	Koordinator	Q2
		Bidra till genomförande av styrelsens arbetsordning genom AU, HG och kansliet	Koordinator	Q1-Q4
		Löpande HR, Ekonomi och adm	Koordinator	Q4
		Löpande initiera och upprätt hålla kontakter/ nätverk	Koordinator	Q4
	3.1.4 Löpande bevaka utlysningar av medel samt sköta förenings administration	1 projekt-ansökan inskickad	Projekt-samordnare	Q3
3.2 Biosfärorganisationen skapar transparenta och långsiktiga samarbeten mellan biosfärområdet och den privata sektorn.	Se aktivitet 1.1.1 FVO	1 samarbete	Koordinator	Q4
	Rennäring	1 samarbete	Projekt-samordnare med stöd av AkV	Q4
	Jordbruk	1 samarbete	Projekt-samordnare	Q4
	Besöksnäring	1 samarbete	Koordinator	Q4
3.3 Biosfärområdet ingår i projekt och aktiviteter som finansieras av nationella och regionala finansiärer.	Se aktivitet 1.1.1	1projekt-ansökan (se3.1.4)	Projekt-samordnare	Q3

3.4 Varumärke och värdegrund för biosfärområdet används vid marknadsföring av varor och tjänster i enlighet med nationella riktlinjer.	3.4.1 Varje styrelseorganisation synliggör biosfärområdets logotyp	Minst 10 organisationer länkar BVJ hemsidan till sin egen organisations hemsida	Styrelsen	Q4
---	--	---	-----------	----

Delmål 4. Omfattande, modern, öppen och transparent kommunikation, information och spridning av data

Effektmål 2025: Öka kännedom om biosfärområdet

Insatser utvecklingsplanen	Aktiviteter 2025	Mätbara mål	Ansvarig	Klart
4.1 Biosfärorganisationen sprider goda exempel på hållbar utveckling från biosfärområdet.	4.1.1 Arena för hållbar utveckling	Projektets uppsatta mål ,	Kommunikation	Q4
4.2 Biosfärområdet tillgängliggör dokument, data och annat material digitalt på hemsidor.	4.2.1 Hemsidan	Uppdatera fliken om oss	Koordinator	Q3
4.3 Biosfärområdet har en kommunikationsstrategi och kommunicerar på ett lättbegripligt sätt	4.3.1 Årlig översyn	1 översyn 1 plan	Koordinator	Q3
4.4. Biosfärområdet använder sociala medier och modern informations- och kommunikationsteknik.	4.4.1 Styrelsens organisationer gillar, delar och kommenterar BVJ på sociala medier	Minst 10 av styrelsens organisationer är aktiv	Styrelsen	Q4

Huvudansvarig för verksamhetsplanen är styrelsen.

Operativt ansvarig och kontaktperson i alla frågor som rör verksamheten är

Biosfärkoordinator / Verksamhetsledare

Ann-Kristine Vinka.

ann-kristine.vinka@vindelalvenbiosfar.se

Telefon: 0730-797903

Tack alla medlemmar, medarbetare, finansiärer och samarbetspartners som gör arbetet möjligt!

Havs
och Vatten
myndigheten

Bevarar, utvecklar
och stödjer den
biologiska mångfalden i
Vindelälven-Juhtatähäikkä
biosfärområde.

Länsstyrelsen
Västerbotten

region
västerbotten

